

כנס המערכת הסטטיסטית הלאומית

קידום השימוש בנתוני הלמ"ס למחקר בישראל

ד"ר קרנית פלוג, נגידת בנק ישראל | 30 מאי 2018

חשיבות מידע איכותי לגיבוש מדיניות: שלוש דוגמאות למקורות מידע חדשים

- **סקר מגמות בעסקים:** עוקב אחר רמת הפעילות והמגבלות להתרחבותה; מאפשר זיהוי המצב במחזור העסקים באמצעות אפיון רמת הפעילות בזמן אמת, רמת הפעילות החזויה, ואת המגבלות להתרחבותה, ותומך בגיבוש מדיניות מקרו כלכלית
- **מודול פיננסי בסקר ארוך הטווח:** עוקב אחרי הנכסים וההתחייבויות של משקי הבית לאורך זמן; יאפשר ניתוח מיקרו כלכלי של אשראי למשקי בית שיסייע בזיהוי בעיות נגישות לצד סיכונים לחדלות פירעון לפי מאפיינים שונים של קבוצות אוכלוסייה וגיבוש מדיניות פיננסית בהתאם
- **סקר מיומנויות בקרב מבוגרים (PIAAC):** בוחן את רמת המיומנויות הרלוונטיות לשוק העבודה בקרב בוגרים; מאפשר מאפשר לפלח את רמת המיומנויות על פי קבוצות האוכלוסייה השונות ולזהות איפה קיימים חסכים, ומיקוד המדיניות בתחומי החינוך וההכשרה המקצועית

סקר מגמות

- סוקר ברמה חודשית מדגם של למעלה מ-1000 חברות בענפי המגזר העסקי, המתעדכן באופן שוטף
- הסקר מאפשר לקבל תמונה על פעילות המגזר העסקי בשלב יחסית מוקדם: כבר בימים הראשונים של יוני הקרוב נדע מה קרה במאי
- הסקר הוא איכותני (השאלה המרכזית היא "האם הפעילות התרחבה\הצטמצמה") אך על פי ממצאים על סקרים דומים בעולם ניתן להשתמש בו כמקור אמין להערכת הפעילות

יתרונות

- מידע עדכני המאפשר למדוד את עצמת הפעילות במגזר העסקי ובענפי המשק
- ניתן ללמוד על המגבלות להתרחבות הפעילות בענפים השונים
- השאלות על המחירים הצפויים מאפשרות לנו לבדוק קשרים התנהגותיים שהם רקע חשוב למדיניות המוניטרית; למשל: האם עליית השכר מתורגמת לציפיות לעליית מחירים

חסרונות

- הסקר צעיר יחסית והעדר ההיסטוריה לא מאפשר לבחון את תפקודו על פני מחזור העסקים (למשל זיהוי המעבר לתקופת מיתון)
- עקב ההיסטוריה הקצרה של הסקר אין בידינו עדיין נתונים מנוכי עונתיות
- לפני כשנתיים שונתה השאלה המרכזית – יהיה צורך לוודא שההמשכיות של הניתוח נותרת בעינה.

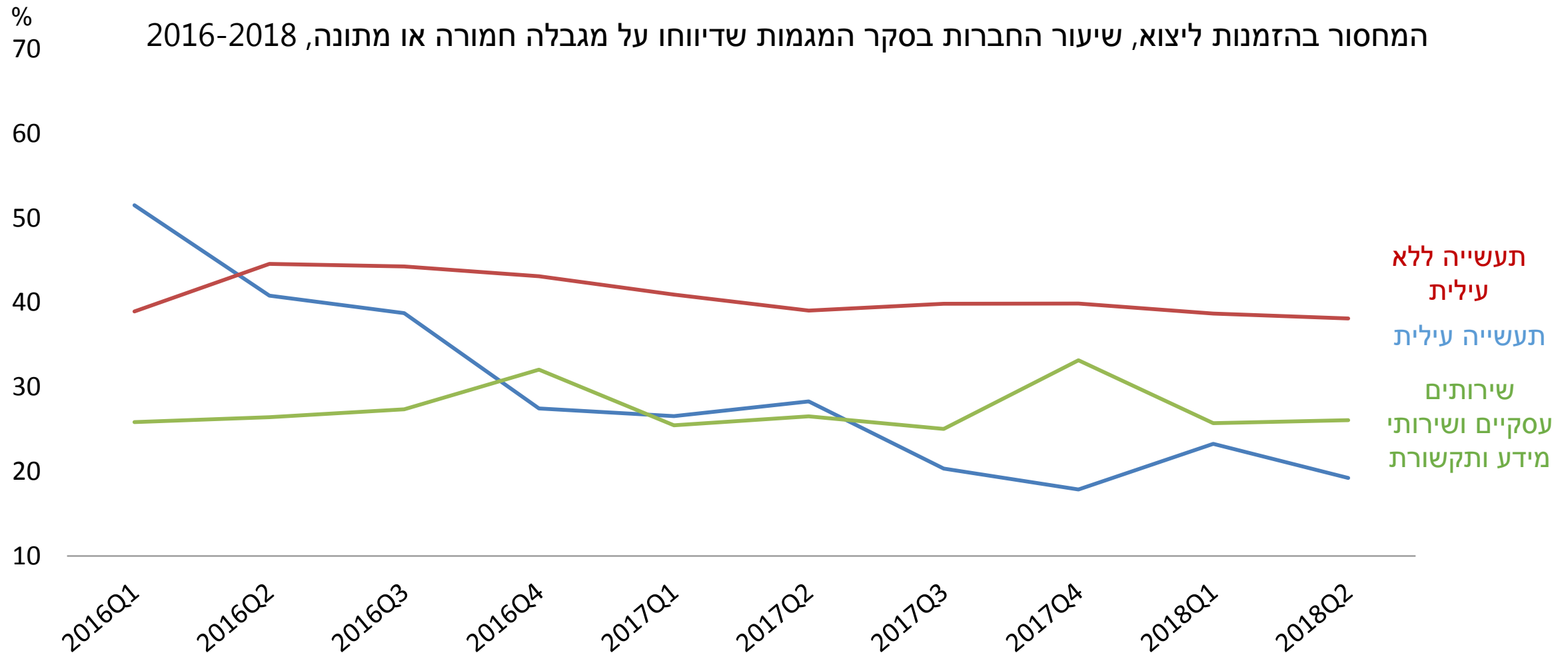
שימוש בסקר המגמות לצורך הערכה שוטפת של מצב הפעילות*

תחזיות לצמיחת התוצר על פי סקר מגמות בחודשים ינואר- מרץ 2018

חודש התחזית	רווח בר-סמך 5%	תחזית חציונית	רווח בר-סמך 95%
פאנל א': תוצר כולל			
ינואר 2018	3.5%	4.0%	4.6%
פברואר 2018	3.5%	3.7%	4.0%
מרץ 2018	3.5%	3.7%	4.0%
פאנל ב': תוצר עסקי			
ינואר 2018	4.1%	4.3%	4.8%
פברואר 2018	3.9%	4.1%	4.5%
מרץ 2018	3.6%	3.8%	4.0%

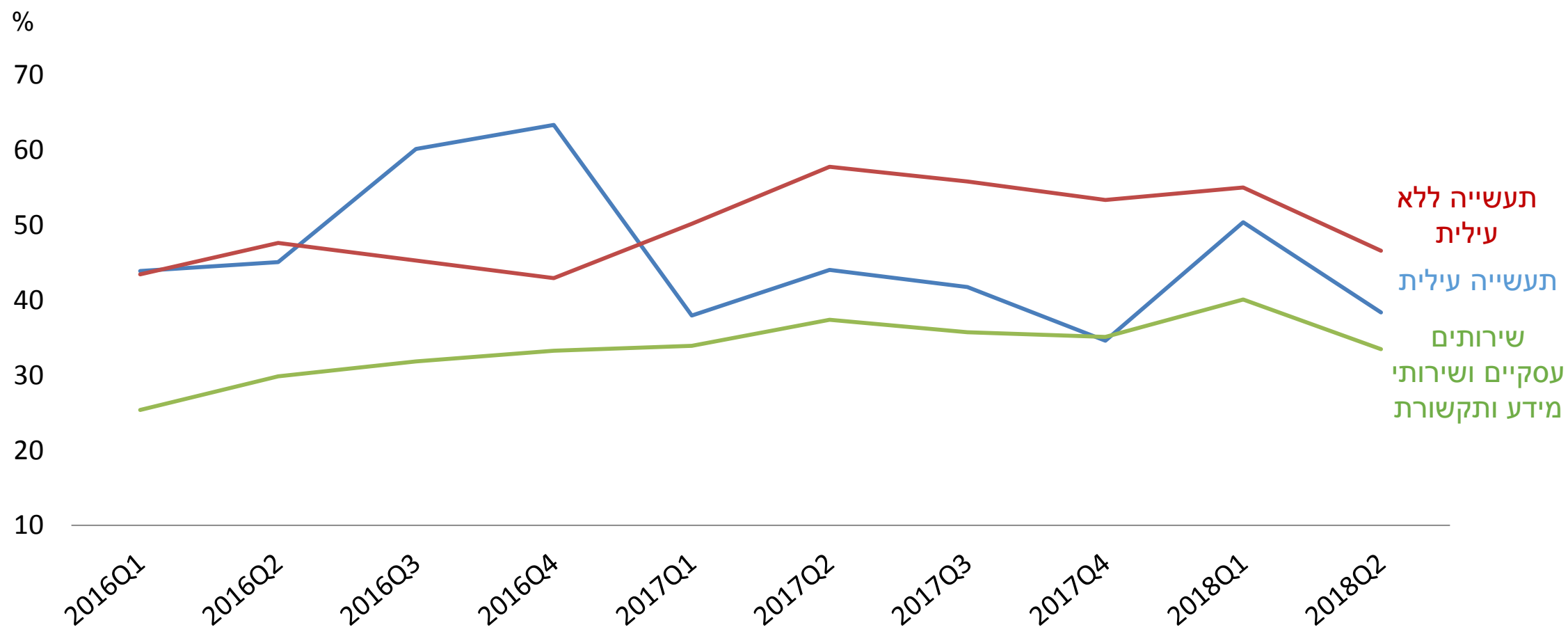
* טרם פורסם, מבוסס על עבודתם של סוחי וראש (2016)*

ירידה במגבלת הביקוש

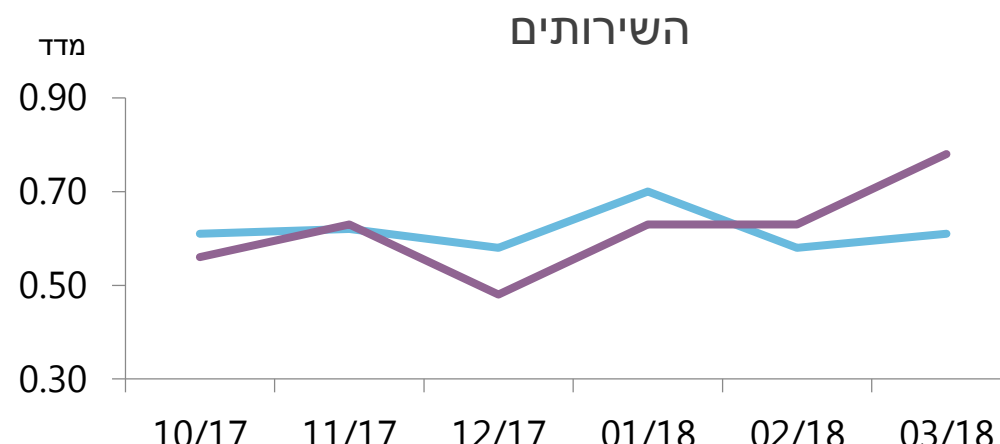
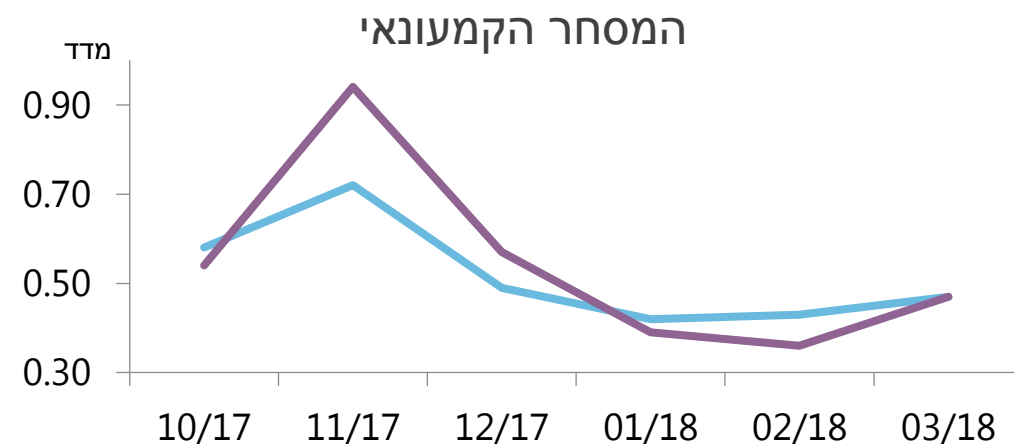
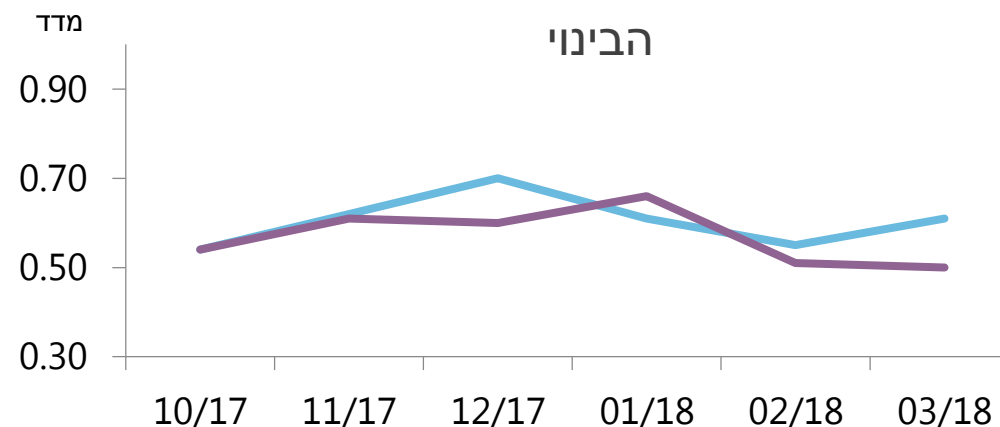
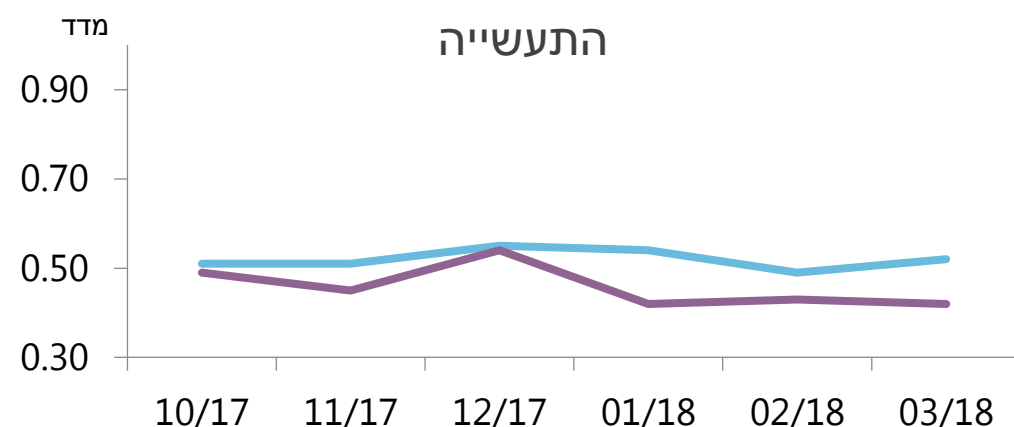
עלייה מסויימת במגבלת הרווחיות

השחיקה ברווחיות היצוא, שיעור החברות בסקר המגמות שדיווח על מגבלה חמורה או מתונה, 2016-2018

העסקים מדווחים על רמה נמוכה של מגבלת אשראי

ממוצע החומרה של המגבלות (0-אין מגבלה עד 3-מגרה חמורה) בביצוע פעולות העסקים על פי סקר מגמות בעסקים, 2017-2018

אשראי בנקאי

אשראי לא בנקאי

(חומרת המגבלה: 0-אין מגבלה, 1-קלה, 2-מתונה, 3-חמורה)

מודול פיננסי – הסקר אורך הטווח

משקי בית בישראל - סקר ארוך טווח

- בסקר נחקרים נושאים חדשים שלא נחקרו עד כה בסקרי למ"ס, ביניהם: נכסים פיסיים ברשות משק הבית והתנהלות פיננסית של משקי בית
- הסקר עוקב לאורך זמן אחר מדגם קבוע של נפשות השייכות למשק הבית ונפשות שנוספו לו
- נחקר באופן מחזורי אחת לשנתיים

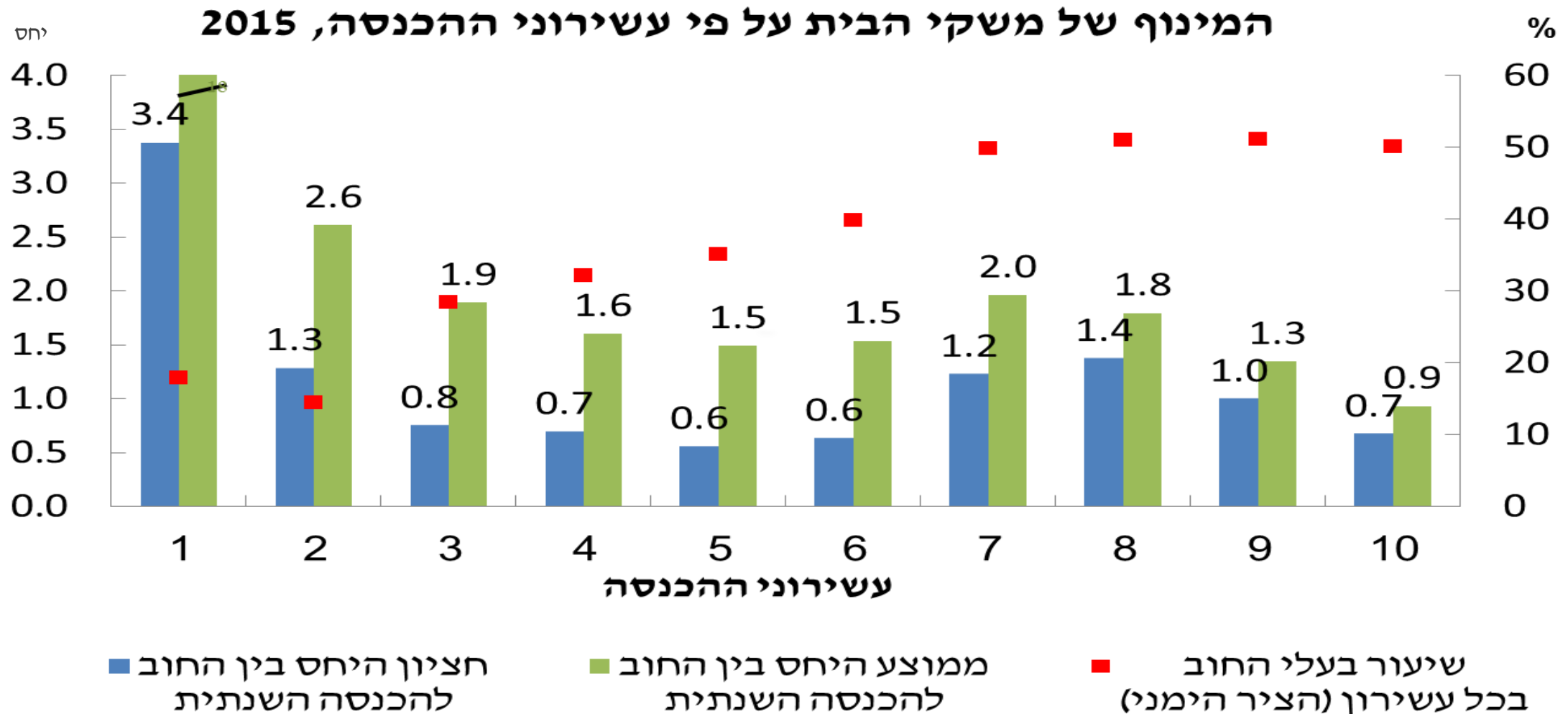
יתרונות

- מידע ייחודי שלא קיים במקורות אחרים –
חוב לפי התפלגות הכנסות
- מקיף מקורות אשראי חוץ בנקאי –
הלוואות משפחה, חברות מימון, אגודות,
גמ"ח.

חסרונות

- שיעור השבה לא מספק
- תצפיות רבות חסרות
- הצלבות עם מקורות אחרים מציגים
תמונה שאינה עקבית בחלקה

מבט על פי עשירוני הכנסה מגלה מינוף גבוה בעשירונים הנמוכים

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי בנק ישראל לסקר ארוך הטווח וסקר ההוצאות וההכנסות

סקר מיומנויות אצל מבוגרים (PIAAC)

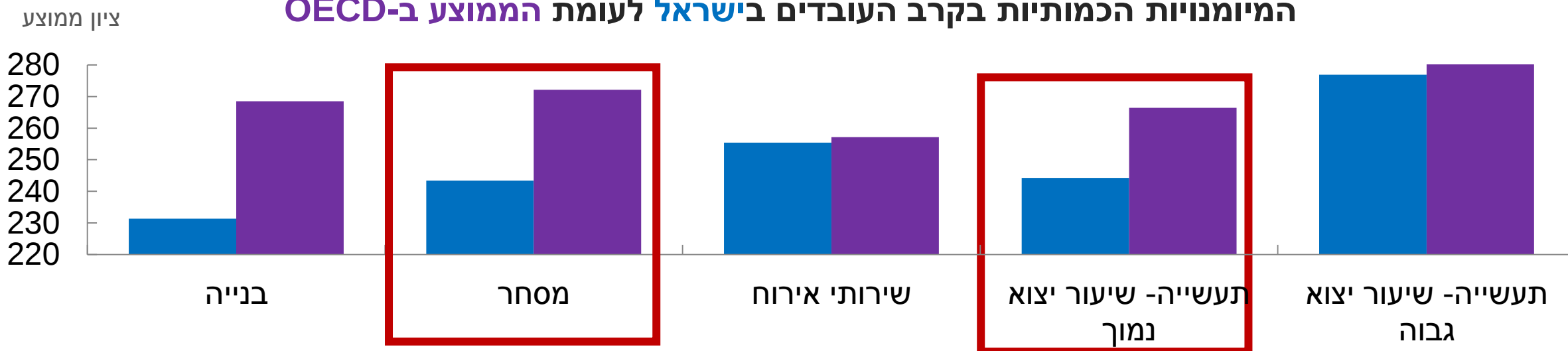
- סקר הבוחן מיומנויות בתחום המילולי, הכמותי, ותפקוד בסביבה דיגטלית בקרב מדגם של האוכלוסייה הבוגרת (גילאי 16+). תואם סקרים דומים שנעשים במדינות המפותחות – ההשתתפות של ישראל חשובה כדי לגבש תמונת מצב בת השוואה, ולתמוך בגיבוש מדיניות
- הורכב בשיתוף פעולה של גופים שונים: למ"ס, בנק ישראל, משרדי האוצר, כלכלה, עבודה ורווחה, חינוך והות"ת
- בקרוב יצא לדרך הסיבוב השני

מיומנויות היסוד של העובדים בישראל נחותות בהשוואה ל-OECD למרות שפע יחסי בעובדים בעלי השכלה גבוהה

שיעור בעלי ההשכלה הגבוהה בישראל לעומת הממוצע ב-OECD

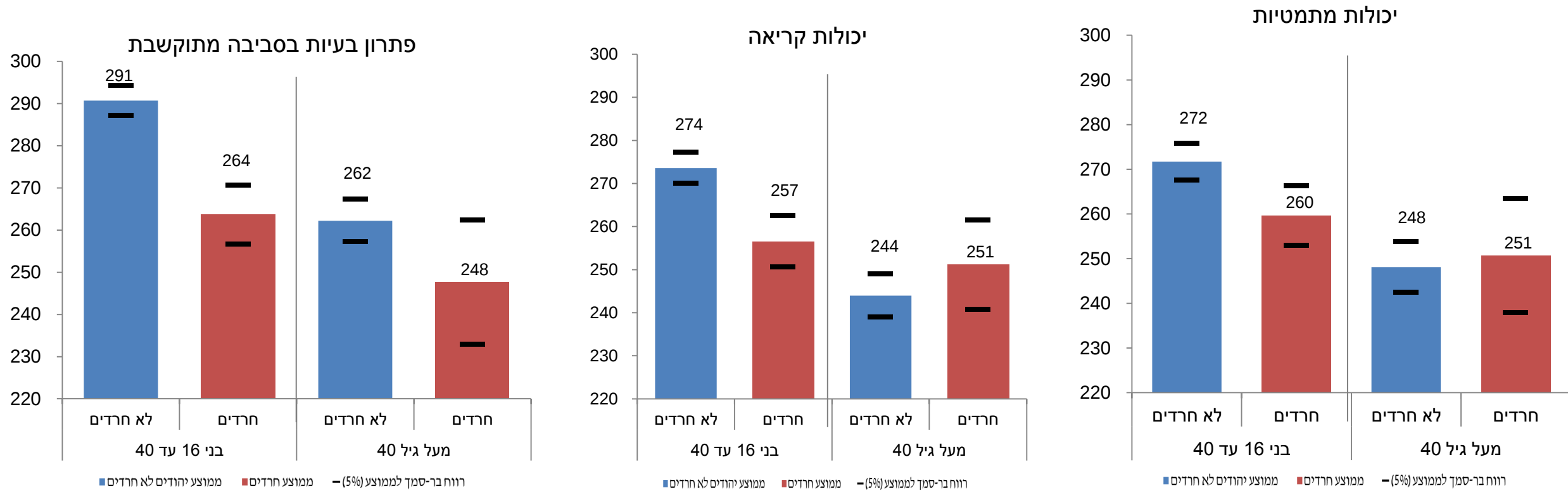
המיומנויות הכמותיות בקרב העובדים בישראל לעומת הממוצע ב-OECD

לגברים החרדים הצעירים מיומנויות יסוד נמוכות יותר מאשר יהודים לא חרדים

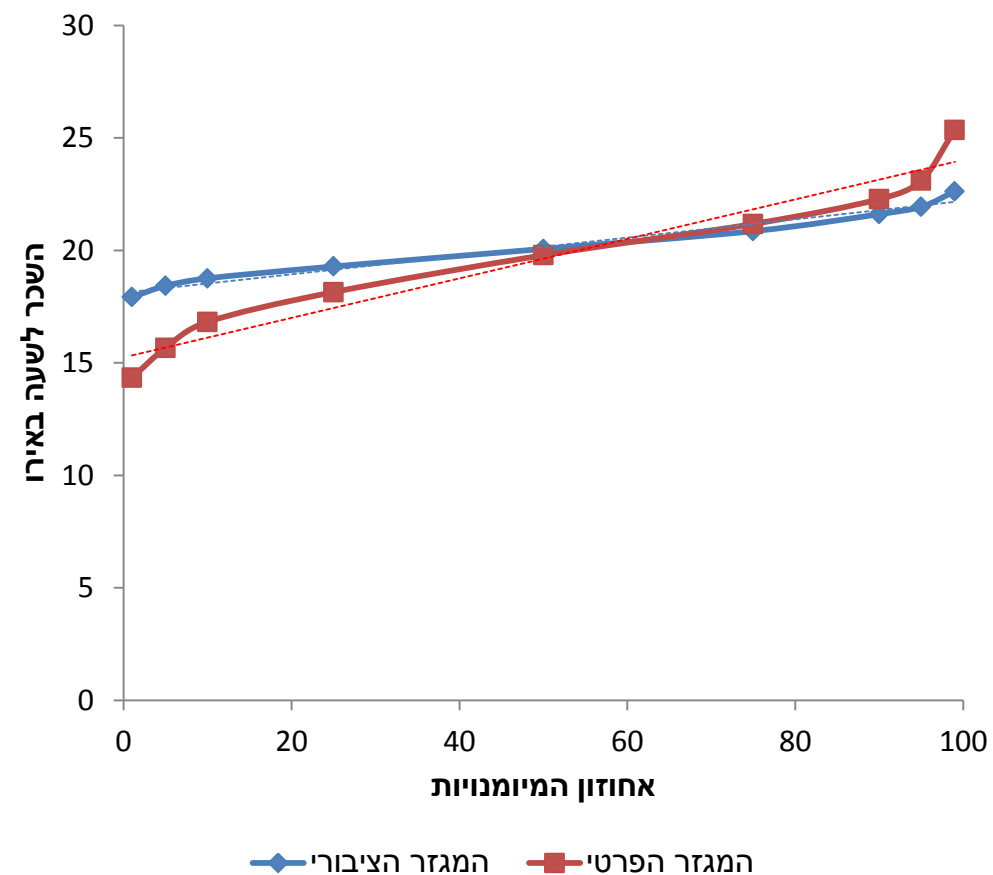

ציונים ממוצעים במבחנים מיומנויות בסיס: גברים יהודים, חרדים מול לא-חרדים לפי גיל

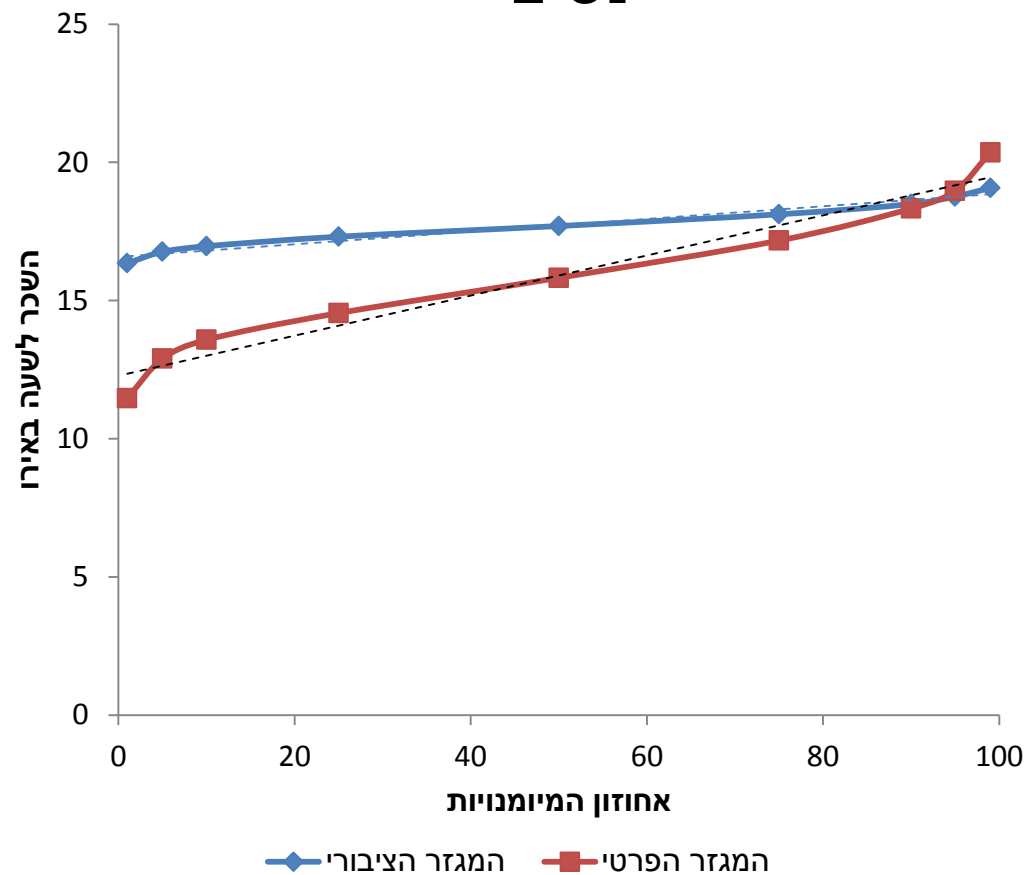

השכר לשעה של עובדים משכילים בישראל כפונקציה של מיומנותם

גברים

נשים

מידע סטטיסטי כבסיס להחלטות מדיניות מושכלות

מידע סטטיסטי **עדכני ואמין** הוא תנאי הכרחי ליכולתם של קובעי המדיניות למלא את תפקידם בהצלחה:

- לצורך גיבוש מידע כזה נדרש שיתוף פעולה של גורמי הממשלה עם הלמ"ס בהעברת מקורות מידע אדמיניסטרטיבי, המהווה נדבך מרכזי ביצירת סטטיסטיקה לאומית עדכנית ואיכותית
- מידע בתחומים שונים על ההתפתחויות בישראל, על פי הסטנדרטים וההגדרות המקובלות בעולם, מהווה בסיס להערכת תמונת המצב בישראל ביחס למדינות אחרות, וזיהוי הפערים מהווה תשתית להחלטות מדיניות
- הנגשת מידע פרטני ויצירת תשתית לזיווג עם מידע ממקורות שונים מהווה בסיס למחקר איכותי על קשרים כלכליים ודרכי התנהגות וסיבתיים, המהווים בסיס לעיצוב מדיניות מושכלת

תודה!